

Tjänstemän vid Kronofogdemyndigheten har uppträtt olämpligt, bl.a. genom att delge gäldenären, som var lärare, ett beslut på dennes arbetsplats under pågående lektion. Även fråga om kravet på utredning inför ett beslut om löneutmätning

I en anmälan, som kom in till JO den 28 september 2007, anförde AA, såvitt här är av intresse, följande.

Den 29 september 2005 kom kronoinspektören BB och en kollega till hennes arbetsplats på en skola. De accepterade inte AA:s vädjan att återkomma efter den pågående lektionens slut utan kom in i klassrummet. De ville först lägga upp handlingarna på en bänk men AA visade dem till ett materialrum. Under besöket förlorade AA kontrollen över klassrumssituationen och såg sig nödsakad att avbryta lektionen och sända hem eleverna. Därefter fortsatte diskussionen med tjänstemännen från Kronofogdemyndigheten. Bland annat diskuterades utmätningen av en bil. AA ansåg sig inte ha någon skyldighet att uppge vem hon hade sålt bilen till och var den fanns. BB tog även upp fråga om utmätning av lön. AA fick dock ingen anmodan eller möjlighet att komma in med uppgifter om sin faktiska boendekostnad.

Den 3 oktober 2005 beslutade Kronofogdemyndigheten om utmätning i lön. Beslutet grundades bl.a. på en uppskattad boendekostnad som bara var hälften av den faktiska.

Kronofogdemyndigheten yttrade sig efter remiss. Här återges endast följande avsnitt av remissvaret.

C. Delgivning av utmätning på arbetsplats

KFM konstaterar att det aktuella utmätningsbeslutet har delgivits i enlighet med lag. KFM finner dock, utifrån vad som anförts från VIA, att delgivningen inte utförts på ett omdömesgillt sätt.

I 3 kap. 1 § första stycket utsökningsförordningen (1981:981), UF, sägs följande:

Kronofogdemyndigheten ska se till att en förrättning inte väcker onödig uppmärksamhet eller annars orsakar svaranden eller annan enskild större olägenhet än som är nödvändigt.

KFM vill med skärpa framhålla att vid delgivning på en arbetsplats måste en förrättningsman alltid verka för att åtgärden inte väcker onödig uppmärksamhet eller orsakar den som ska delges större olägenhet än vad som är nödvändigt.

KFM finner med beklagande att den aktuella delgivningsförrättningen på klagandens arbetsplats inte står i överensstämmelse med 3 kap. 1 § UF.

D. Utmätning i lön

Klaganden uppger att utmätning i lön har beslutats utan att hon fått möjlighet att inkomma med uppgift om bostadskostnader.

I yttrande från VIA framgår att förrättningsmannen vid delgivningsförrättningen på klagandens arbetsplats nämnt att utmätning i lön kunde bli aktuellt. Klaganden lämnade, på grund av den upprörda stämningen vid delgivningsförrättningen, inte några uppgifter om sina bostadskostnader. Några dagar senare beslutades om utmätning i lön varvid gäldenärens hyra upptogs enligt schablon.

Den aktuella utmätningen i lön är numera avslutad. I 7 kap. 7 § utsökningsbalken, UB, framgår att gäldenär ska, innan utmätning i lön meddelas, ges tillfälle att yttra sig om det inte avsevärt skulle fördröja handläggningen.

I handboken sid. 147 sägs följande:

Innan beslut om utmätning meddelas skall gäldenären beredas tillfälle att yttra sig, om det kan ske utan avsevärd fördröjning.

Vidare sägs:

När en gäldenär bereds tillfälle att yttra sig skall [han] uppmanas att redogöra för sina inkomster, sin försörjningsbörda och de omständigheter i övrigt som har betydelse för målet.

Av 7 kap. 5 § andra stycket UB framgår att boendekostnad är den enda kostnad som KFM enligt lag är skyldig att lägga till normalbeloppet. Denna skyldighet medför att KFM måste vinnlägga sig om att utreda gäldenärens bostadskostnad. Om bostadskostnaden inte går att utreda kan KFM beräkna kostnaden med utgångspunkt från kostnadsläget på orten s.k. schablonhyra.

KFM vill understryka vikten av att en förrättningsman verkligen tar sig tid att utreda en gäldenärs ekonomiska situation och då särskilt bostadskostnaden.

AA kommenterade remissvaret.

I sitt beslut den 8 maj 2008 anförde *JO Cecilia Nordenfelt* i huvudsak följande.

Delgivning på arbetsplatsen

Den 29 september 2005 infann sig två tjänstemän från Kronofogdemyndigheten på AA:s arbetsplats. Avsikten tycks i första hand ha varit att delge AA beslutet om utmätning av bilen, men även andra frågor förefaller ha diskuterats.

AA har i sin anmälan lämnat en tämligen detaljerad redogörelse för händelseförloppet och bl.a. anfört att hon känt sig kränkt. Kronofogdemyndigheten har delvis tillbakavisat AA:s kritik. Det går knappast att i detalj få klarhet i vad som egentligen hänt. Mot bakgrund av stadgandet i 3 kap. 1 § utsökningsförordningen (1981:981) anser jag mig dock kunna uttala att det var

ytterst olämpligt av förrättningsmännen att uppsöka AA, som arbetade som lärare, under pågående lektion.

Utmätning av lön

Jag instämmer i Kronofogdemyndighetens uppfattning om vikten av att en förrättningsman utreder gäldenärens ekonomiska situation, särskilt bostadskostnaden, innan ett beslut om utmätning av lön fattas. Såvitt framgår av handlingarna i ärendet gjordes utredningen först efter det att utmättningsbeslutet hade fattats.